

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.38.2023

Łódź, 17 listopada 2023 r.

Pan

Karol Misiak

Wójt Gminy Brąszewice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych² oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brąszewicach⁴, adres: ul. Sieradzka 98, 98-277 Brąszewice, przeprowadzono kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustaw. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Brąszewice z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym, przeprowadzono w dniach 6, 7 i 8 września 2023 roku przez 3-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

1. Monika Szewczyk – Starszy Specjalista w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 161/2023 r.
2. Klaudyna Lekler - Lipińska – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 162/2023 r.

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.), dalej ustawa o świadczeniach rodzinnych

3 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1205), dalej: ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

4 Dalej : GOPS lub Ośrodek

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

3. Sławomir Chmielewski – Inspektor Wojewódzki w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 163/2023 r.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego. Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli GOPS w Brąszewicach pod poz. 1/2023 r.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Brąszewice – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Brąszewicach z dnia 23 października 2018 r., w wyborach, które odbyły się w dniu 21 października 2018 r. na Wójta Gminy Brąszewice wybrano Pana Karola Misiaka, który funkcję tę pełni nadal.

Uchwałą Nr XVIII/100/2020 Rady Gminy Brąszewice z dnia 30 czerwca 2020 roku zmienioną uchwałą Nr XXI/120/2020 z dnia 30 grudnia 2020 roku, uchwalono Statut Ośrodka i wskazano w nim przepisy prawa na podstawie, których realizowane są zadania zlecone z zakresu administracji rządowej tj. ustawę z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wewnętrzną strukturę organizacyjną GOPS określa Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach z dnia 5 sierpnia 2020 roku. Regulamin wyodrębnia zadania pracownika zatrudnionego na stanowisku do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący ustalili, że Wójt Gminy Brąszewice powierzył realizację zadań wynikających z ww. ustaw Kierownikowi Ośrodka, któremu wydał upoważnienia do prowadzenia postępowań a także wydawania decyzji administracyjnych w zakresie: świadczeń rodzinnych⁵, jednorazowego świadczenia „Za życiem”⁶, świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁷ a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych⁸. Ponadto Kierownik GOPS posiada upoważnienie wydane przez Wójta Gminy Brąszewice do

5 Upoważnienie z dnia 04.05.2004 r.

6 Upoważnienie Nr 2/2017 z dnia 02.01.2017 r.

7 Upoważnienie z dnia 01.09.2008 r.

8 Upoważnienie z dnia 02.11.2012 r.

występowania w imieniu organu właściwego dłużnika z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych⁹, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pracownik Ośrodka, posiadał natomiast niezbędne upoważnienia do realizacji zadań i prowadzenia postępowań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem decyzji administracyjnych. Ustalono również, że Kierownik GOPS w zakresach czynności, określił obowiązki pracownika realizującego kontrolowane zadania oraz opracował wewnętrzne procedury w zakresie realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁰.

GOPS w Brąszewicach zgodnie z art 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 15 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zawarł umowę licencyjną na 2022 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA).

Kontrolowane rozwiązania organizacyjne podmiotu realizującego zadanie w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego nie naruszają treści art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego¹¹

Ośrodek prowadzi papierowy rejestr złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz rejestr wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kontrolujący zweryfikowali dane zawarte w rejestrach papierowych. W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych zarejestrowano 312 wniosków (w tym 310 wniosków w formie papierowej oraz 2 w formie elektronicznej). Wszystkie wnioski poddane kontroli były każdorazowo opatrzone pieczęcią i datą wpływu wniosku do Ośrodka. Wnioski zostały prawidłowo i kompletnie wypełnione przez wnioskodawców. Do wniosków były

9 Upoważnienie Nr 09/2020 z dnia 15.10.2020 r.

10 Zarządzenie Nr 3/2014 z dnia 29 października 2014 r.

11 (Dz. U. z 2021 r., poz.735 ze zm.)

dołączone dokumenty dotyczące dochodów oraz inne dokumenty wymagane, stosowne do wnioskowanych dodatków i świadczeń. Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tii). Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego. Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności weryfikowane były w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania o Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN). Organ prawidłowo ustalał prawo do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kwoty dodatków i świadczeń oraz okres ich przysługiwania. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne były doręczane stronom w siedzibie GOPS. Fakt odbioru decyzji został potwierdzony podpisem strony wraz z datą na kopii decyzji znajdującej się w aktach sprawy. Ośrodek terminowo realizował wypłatę przyznanych świadczeń.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Skontrolowano 20 spraw dotyczących przyznania świadczeń rodzinnych, w tym: 13 spraw zawierających decyzje przyznające prawo do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, 3 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 2 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, 1 sprawę zawierającą decyzję przyznającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego.

Kontroli zostały poddane sprawy o numerach decyzji:

1. GOPS.522.278.2022,	11. GOPS.522.294.2022
2. GOPS.522.293.2022,	12. GOPS.525.113.2022,
3. GOPS.522.355.2022,	13. GOPS.522.112.2022,
4. GOPS.522.245.2022,	14. GOPS.522.223.2022,

5. GOPS.522.382.2022,	15. GOPS.522.314.2022,
6. GOPS.522.274.2022,	16. GOPS.523.53.2022,
7. GOPS.525.51.2022,	17. GOPS.524.54.2022,
8. GOPS.524.231.2022,	18. GOPS.522.320.2022,
9. GOPS.526.239.2022,	19. GOPS.522.310.2022,
10. GOPS.522.281.2022,	20. GOPS.525.237.2022.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach administracyjnych w sprawach o przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych, stwierdzono **uchybie** polegające na braku w podstawie prawnej decyzji, upoważnienia Wójta Gminy Brąszewice, wydanego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych dla Kierownika GOPS do realizacji zadań w zakresie świadczeń, a także do podpisywania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zarejestrowano 17 wniosków, wszystkie wnioski wpłynęły w formie papierowej. Ośrodek w okresie kontrolowanym wydał 17 decyzji w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Kontroli zostało poddanych 13 spraw dotyczących przyznania **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** o numerach decyzji:

1. GOPS.532.229.2022,	8. GOPS.532.171.2022,
2. GOPS.532.226.2022,	9. GOPS.532.168.2022,
3. GOPS.532.167.2022,	10. GOPS.532.227.2022,
4. GOPS.532.388.2022,	11. GOPS.532.173.2022,
5. GOPS.532.166.2022,	12. GOPS.532.169.2022,
6. GOPS.532.228.2022,	13. GOPS.532.174.2022.
7. GOPS.532.238.2022,	

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia do świadczeń stwierdzono, że wnioski te zostały rozpatrzone a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych

terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach administracyjnych w sprawach o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stwierdzono **uchybień**:

1. brak wskazania w pouczeniu art. 23 ust.1 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, informującego, że osoba, która pobrała nienależne świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami. Prawidłowe pouczenie stanowi bowiem warunek sine qua non żądania zwrotu nienależnie pobranych kwot świadczenia. Uznać należy, że brak prawidłowego pouczenia powoduje, że świadczeniobiorca nie ma obowiązku zwrotu pobranych kwot, choćby nawet z innych źródeł mógł powziąć wiadomość o tychże okolicznościach,

2. brak w podstawie prawnej stosownego upoważnienia Wójta Gminy Brąszewice wydanego na podstawie art. 12 ust. 2 ww. ustawy dla Kierownika GOPS do realizacji zadań w zakresie świadczeń, a także do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych.

Dokonano kontroli prawidłowości prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny¹².

Kontroli zostało poddanych 10 postępowań:

1. GOPS.OWD.535.11.2021/2022,
2. GOPS.OWD.535.07.2022/2023,
3. GOPS.OWD.535.01.2022/2023,
4. GOPS.OWD.535.06.2022/2023,
5. GOPS.OWD.535.08.2022/2023,
6. GOPS.OWD.535.09.2022/2023,
7. GOPS.OWD.535.02.2022/2023,
8. GOPS.OWD.535.03.2022/2023,
9. GOPS.OWD.535.04.2022/2023,
10. GOPS.OWD.535.05.2022/2023.

Podczas kontroli spraw dotyczących prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ustalono:

12 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)

- w sprawie GOPS.OWD.535.11.2021/2022 – Ośrodek w dniu 19.01.2022 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach wezwał dłużnika alimentacyjnego 25.01.2022 r; wezwanie zostało odebrane 28.01.2022 r. Po odebraniu wezwania do Ośrodka zgłosiła się konkubina dłużnika alimentacyjnego i poinformowała pracownika, że dłużnik alimentacyjny przebywa w zakładzie karnym, ale nie jest jej znany termin zakończenia kary oraz adres zakładu karnego. Na tą okoliczność została sporządzona notatka służbowa. Organ właściwy dłużnika alimentacyjnego po powzięciu takiej informacji nie wystąpił do komornika sądowego z pismem w celu ustalenia aktualnego miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, ani nie wystąpił z wnioskiem do Biura Informacji i Statystyki, co należy uznać za **nieprawidłowość**. Dłużnik alimentacyjny zgłosił się do GOPS w Brąszewicach 2.09.2022 r. i złożył oświadczenie majątkowe oraz udzielił wywiadu alimentacyjnego. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik od 31.08.2022 roku jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu, jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. GOPS w Brąszewicach wystąpił 6.09.2022 roku z wnioskiem (GOPS.535.OWD.11.02.2021/2022) o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego do Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu. W odpowiedzi, Ośrodek 3.10.2022 roku otrzymał pismo z Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu nr CAZ.442.68.2022.J.Wr, w którym został poinformowany, iż dłużnik alimentacyjny jest pod opieką doradcy klienta oraz wyszukiwane są dla dłużnika oferty pracy.

- w sprawie GOPS.OWD.535.07.2022/2023 organ właściwy dłużnika otrzymał 22.11.2022 roku wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Wezwanie zostało wysłane 6.12.2022 roku, a odebrane przez domownika 13.12.2022 roku. Dłużnik alimentacyjny nie przybył na wywiad alimentacyjny, ponieważ nie mieszkał pod wskazanym adresem. W dniu 27.01.2023 roku GOPS Brąszewice wystąpił z wnioskiem do komornika sądowego o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Jednakże w trakcie trwania czynności kontrolnych ustalono, iż komornik sądowy nadal nie udzielił odpowiedzi na ww. wniosek, a Ośrodek nie monitorował sytuacji i tym samym nie ponaglał komornika, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

- w sprawie GOPS.OWD.535.01.2022/2023, organ właściwy dłużnika wezwał na wywiad dłużnika alimentacyjnego 6.12.2022 roku, wezwanie zostało odebrane przez domownika 19.12.2022 roku, jednakże dłużnik alimentacyjny nie zgłosił się do Ośrodka. GOPS w Brąszewicach wystąpił 27.01.2023 roku do komornika sądowego z wnioskiem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Analogicznie, jak do poprzedniej sprawy (GOPS.OWD.535.07.2022/2023) w trakcie trwania czynności kontrolnych ustalono, iż

komornik sądowy nie udzielił odpowiedzi na ww. wniosek, a Ośrodek nie monitorował sytuacji i tym samym nie ponaglał komornika, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

- w sprawie GOPS.OWD.535.06.2022/2023 organ właściwy dłużnika otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Dłużnik alimentacyjny został wezwany pismem z dnia 6.12.2022 roku, jednakże ze względu na brak pobytu pod wskazanym adresem nie zgłosił się do Ośrodka. GOPS w Brąszewicach wystąpił z wnioskiem z 27.01.2023 roku o ustalenie aktualnego adresu zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, jednakże na czas trwania czynności kontrolnych, kontrolujący nie odnotowali pisma zwrotnego z odpowiedzią na wniosek. Ośrodek również nie monitorował co się dzieje w sprawie i nie ponaglał komornika sądowego, co należy uznać za **nieprawidłowość**.

- w sprawie GOPS.OWD.535.08.2022/2023 Ośrodek otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 29.11.2022 roku, dłużnik został wezwany 6.12.2022 roku. Wezwanie awizowano. Dłużnik alimentacyjny zgłosił się do Ośrodka 30.03.2023 roku. Złożył oświadczenie majątkowe i udzielił wywiadu alimentacyjnego. Z wywiadu wynika, iż dłużnik pracuje w Danii i dobrowolnie wpłaca na konto komornika do 500,00 zł miesięcznie, celem pokrycia zobowiązań alimentacyjnych.

- w sprawie GOPS.OWD.535.09.2022/2023 organ właściwy dłużnika otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego 23.03.2022 roku. Do dłużnika zostało skierowane wezwanie 31.03.2022 roku. Dłużnik alimentacyjny odebrał wezwanie 5.04.2022 roku, a zgłosił się na wywiad 26.04.2022 roku. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny jest zatrudniony od 2018 roku, a jego wynagrodzenie jest zajęte przez komornika sądowego. Komornik sądowy potrąca 1.418,14 zł z wynagrodzenia na spłatę zobowiązań alimentacyjnych dłużnika alimentacyjnego.

- w sprawie GOPS.OWD.535.02.2022/2023 dłużnik alimentacyjny pismem z 6.12.2022 roku został wezwany na wywiad alimentacyjny, odebrał wezwanie 21.12.2022 roku. Dłużnik alimentacyjny zgłosił się do Ośrodka 4.01.2023 roku, udzielił wywiadu alimentacyjnego i złożył oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu, jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Dłużnik oświadczył również, że wpłaca na konto komornika sądowego 1.500,00 zł miesięcznie, celem spłaty świadczeń alimentacyjnych wypłacanych przez GOPS w Brąszewicach. Ośrodek 26.01.2023 roku złożył wniosek o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego do PUP w Sieradzu. Ośrodek 1.02.2023 roku otrzymał odpowiedź, iż dłużnik alimentacyjny został objęty Indywidualnym Planem Działania przez urząd pracy.

- w sprawie GOPS.OWD.535.03.2022/2023 dłużnik alimentacyjny został wezwany 6.12.2022 roku przez GOPS w Brąszewicach, celem przeprowadzenia z dłużnikiem wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego. Wezwanie 3.01.2023 roku odebrała żona dłużnika alimentacyjnego. Ośrodek został poinformowany przez żonę dłużnika o tym, że dłużnik przebywa w zakładzie karnym, na tą okoliczność została sporządzona notatka służbowa 10.01.2023 roku, która znajduje się w aktach sprawy. Organ właściwy dłużnika alimentacyjnego nie wystąpił do komornika sądowego w celu ustalenia pobytu dłużnika alimentacyjnego. Nie wysłał również wniosku do Biura Informacji i Statystyki, co należy uznać za nieprawidłowość.

- w sprawie GOPS.OWD.535.04.2022/2023 dłużnik alimentacyjny został wezwany 6.12.2022 roku. Wezwanie na wywiad alimentacyjny ww. odebrał 19.12.2022 roku. Dłużnik alimentacyjny zgłosił się do Ośrodka i udzielił wywiadu alimentacyjnego oraz złożył oświadczenie majątkowe 29.12.2022 roku. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny pracuje i wpłaca dobrowolnie na konto komornika 800,00 zł miesięcznie na poczet wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- w sprawie GOPS.OWD.535.05.2022/2023 dłużnik alimentacyjny został wezwany na wywiad alimentacyjny 6.12.2022 roku, wezwanie zostało odebrane 19.12.2022 roku, jednakże dłużnik alimentacyjny ze względu na zły stan zdrowia nie zgłosił się na wywiad alimentacyjny. Przez członka rodziny dłużnika alimentacyjnego została doręczona decyzja ZUS o przyznaniu renty inwalidzkiej dłużnikowi alimentacyjnemu z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach nierzetelnie wypełniał obowiązek wynikający z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W okresie kontrolowanym od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Ośrodek przekazał informację o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej (BIG) tylko w listopadzie 2022 r. W pozostałych miesiącach 2022 roku pracownik Ośrodka nie przysyłał oraz nie uaktualniał zadłużeń dłużników alimentacyjnych. Należy nadmienić, iż dane o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych winny być przekazywane co miesiąc, celem aktualizacji zadłużenia oraz odsetek od zadłużenia. Powyższe należy uznać za **nieprawidłowość**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2019 r.

poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wyżej wymieniony przepis wszedł w życie 1 grudnia 2021 roku.

Z wyjaśnień przesłanych 21.09.2023 r. do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przez Kierownika GOPS w Brąszewicach wynika, iż dane o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych nie były przesyłane i systematycznie aktualizowane ze względu na odrzucanie wygenerowanych danych przez system. Kontrolujący nie przyjmują ww. wyjaśnień. W związku z powyższym, w skontrolowanych sprawach z zakresu postępowań wobec dłużników alimentacyjnych stwierdzono **nieprawidłowość** w zakresie braku realizacji art. 8a ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2022 w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego.

Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były niezgodne z raportami z systemu dziedzinowego. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku.

Skontrolowano dane dotyczące wypłaconych świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych w kolejnych miesiącach II kwartału 2022 r. oraz z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnych w kolejnych miesiącach III kwartału 2022 r. Wykazana w CAS liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w miesiącach kwietniu i czerwcu oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w miesiącu wrześniu nie jest tożsama z raportem papierowym złożonych wniosków. Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były niezgodne z raportami z systemu dziedzinowego.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2022 r. Wójt Gminy Brąszewice otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w łącznej wysokości 2 630 423 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę

2 630 380,01 zł, z tego na wypłatę świadczeń 2 555 683,69 zł, na koszty obsługi wydatkowano w ramach zadania 74 696,32 zł. Do budżetu państwa zwrócono niewykorzystane środki finansowe w wysokości 42,99 zł. Powyższe kwoty są zgodne z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku świadczenia rodzinne przyznano 320 decyzjami administracyjnymi wraz z decyzjami zmieniającymi prawo do świadczeń przyznanych wcześniejszymi decyzjami. W okresie kontrolowanym fundusz alimentacyjny przyznano 17 decyzjami administracyjnymi. Wszystkie świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są tylko i wyłącznie w formie bezgotówkowej, czyli środki są przekazywane bezpośrednio na konta bankowe wnioskodawców. W GOPS w Brąszewicach nie realizowano wypłat w formie rzeczowej ani w formie opłacania usług w zakresie świadczeń rodzinnych.

W okresie kontrolowanym Ośrodek nie przekazał wniosków do Wojewody Łódzkiego, w celu ustalenia, czy zachodzi koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego.

W kontrolowanym okresie wydano 25 decyzji odmawiających uprawnienia do świadczeń rodzinnych, w tym w 11 sprawach wpłynęły odwołania od decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Wszystkie odwołania zostały przekazane do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu. W wyniku złożonych odwołań organ II instancji w 7 sprawach uchylił decyzję I instancji i jednocześnie rozstrzygnął o przyznaniu prawa do świadczenia a w 4 sprawach utrzymał w mocy decyzje I instancji. Z zakresu realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 roku nie wydano decyzji odmawiającej prawa do świadczeń, w związku z tym nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji organu I instancji.

Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 roku nie uczestniczył w szkoleniach. Ośrodek zamieszczał informacje na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Brąszewicach i stronie internetowej BIP Gminy Brąszewice w zakresie: rodzaju wypłacanych świadczeń, wzorów wniosków, harmonogramu wypłat świadczeń na okresy zasiłkowe, terminów składania wniosków na okresy zasiłkowe. Ponadto pracownicy Ośrodka na bieżąco udzielali wnioskodawcom informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenia. W okresie kontrolowanym do GOPS w Brąszewicach nie wpłynęła żadna skarga na postępowania prowadzone przez organ w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił zastrzeżeń do otrzymanego w dniu 3 listopada 2023 r. projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 31 października 2023 r. Ustawowy termin na wniesienie umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego upłynął w dniu 14 listopada 2023 r. Pismem znak: GOPS.0910.1.2023 doręczonym w dniu 14 listopada 2023 r. Wójt Gminy Brąszewice poinformował, iż nie wnosi zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego RPS-I.431.38.2023.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Wójta Gminy Brąszewice postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Za uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiada Kierownik Ośrodka i pracownik realizujący kontrolowane zadanie.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami zalecam aby:

- 1) w podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, umieszczać upoważnienie Wójta Gminy Brąszewice, wydane dla Kierownika GOPS, uprawniające do realizacji zadań w zakresie ww. świadczeń oraz podpisywania decyzji administracyjnych w tych sprawach;
- 2) zadbać, aby w pouczeniu decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wskazywać art. 23 ust. 1, informujący o tym, że osoba, która pobrała nienależne świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami;
- 3) zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 4) systematycznie przekazywać do biur informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,

wynikających z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 ze zm.);

5) w stosunku do dłużników alimentacyjnych – niezwłocznie podejmować wszelkie działania wynikające z rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

6) dołożyć staranności przy sporządzaniu sprawozdań z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w ten sposób aby dane zawarte w systemie dziedzicznym do obsługi świadczeń były zgodne z danymi w sprawozdaniu rzeczowo- finansowym.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Informacje w powyższym zakresie należy przekazać w terminie **30 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź) za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka wskazując w treści pisma znak sprawy: RPS-I.431.38.2023.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**